

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ**  
Сумський державний університет  
Навчально-науковий інститут бізнесу, економіки та  
менеджменту

**УПРАВЛІНСЬКІ ПАРАДИГМИ СТАЛОГО  
РОЗВИТКУ ТА ІНКЛЮЗИВНОГО  
ЕКОНОМІЧНОГО ЗРОСТАННЯ**

**MANAGEMENT PARADIGMS OF SUSTAINABLE  
DEVELOPMENT AND INCLUSIVE ECONOMIC GROWTH**

**Матеріали**

**Міжнародної науково-практичної конференції  
(Україна, Суми, 29-30 листопада 2023 р.)**

Суми  
Сумський державний університет  
2023

*Рекомендовано вченою радою  
навчально-наукового інституту бізнесу, економіки та менеджменту  
(протокол № 4 від «08» грудня 2023 р.)*

E45 Управлінські парадигми сталого розвитку та інклюзивного економічного зростання: матеріали Міжнародної науково-практичної конференції «Управлінські парадигми сталого розвитку та інклюзивного економічного зростання» / за заг. ред.: І. І. Рекуненка, В. В. Сулим. Суми : Сумський державний університет, 2023. – 404 с.

Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції «Управлінські парадигми сталого розвитку та інклюзивного економічного зростання» містять результати наукових досліджень, пов'язаних з актуальними проблемами науки і практики управління та застосуванням інклюзивного підходу до їх вирішення для досягнення цілей сталого розвитку.

Для науковців, аспірантів, студентів, представників органів державної влади та місцевого самоврядування, науково-дослідних і проектних організацій, комерційних фірм і вищих навчальних закладів та широкого кола читачів.

The materials of the International scientific and practical conference "Management paradigms of sustainable development and inclusive economic growth" provide the results of scientific research related to the current problems of management science and practice and the application of an inclusive approach to their solution in order to achieve the goals of sustainable development.

For scientists, PhD students, students, representatives of state authorities and local self-government bodies, research and project organizations, commercial companies and higher education institutions and a wide range of readers.

**УДК 005.8:502.131.1(063)**

© Колектив авторів, 2023

© Сумський державний університет, 2023

## ЗМІСТ

<i>Софія Молочко</i>	Особливості застосування технологічних	
<i>Інга Мірошинченко</i>	Інновацій у туристичному бізнесі .....	11
<i>Інна Балагуровська</i>	Гуманістичне лідерство для досягнення цілей сталого розвитку .....	13
<i>Бондар Ю.А.</i>	Шляхи та методи підвищення	
<i>Дар'я Новак</i>	конкурентоспроможності в готельному бізнесі .....	16
<i>Марина Шевчун</i>	Особливості інноваційного розвитку роздрібної	
<i>Алла Безус</i>	торгівлі в Україні .....	20
<i>Оксана Яковлева</i>	Цифрова безпека в контексті надання електронних послуг на місцевому рівні .....	22
<i>Ірина Федулова</i>	Розвиток цифрової економіки в Україні .....	24
<i>Іван Макачук</i>		
<i>Anastasiia Krasnonos</i>	Management of organizations for sustainable	
<i>Anastasiia Niesheva</i>	development: challenges and opportunities .....	28
<i>Варакін Дмитро</i>	Формування і управління бізнес-процесами в іт- компаніях: стратегічний підхід та метрики ефективності .....	31
<i>Yuliia Hrytsai</i>	Communication features in technical support during	
<i>Svitlana Tarasenko</i>	the sale of medical equipment .....	33
<i>Дмитро Клиновий</i>	Природні активи у територіальній економіці.....	36
<i>Ірина Петровська</i>		
<i>Валентина Самодай</i>	Впровадження концепції менеджменту якості	
<i>Юлія Яценко</i>	(TQM).....	39
<i>Валентина Самодай</i>	Оптимізація ефективного функціонування системи	
<i>Іслам Лисий</i>	управління якості на підприємстві .....	41
<i>Владислав Загорко</i>	Особливості використання інструментів управління	
<i>Валентина Самодай</i>	якістю .....	44
<i>Костянтин Циганок</i>	Недостовірні класифікації товарів за УКТ ЗЕД та її	
<i>Тетяна Чорна</i>	наслідки .....	47
<i>Андрій Лизогуб</i>	Основні напрями розвитку системи публічного управління та адміністрування .....	50
<i>Юлія Матвєєва</i>	Вплив фінансових інструментів на процеси	
<i>Галина Сурмай</i>	перетворення відходів в енергію .....	53
<i>Дем'яненко Н. В.</i>	Особливості підприємницької діяльності як	
<i>Іван Штик</i>	складного й багатопланового процесу .....	57
<i>Вікторія Кудря</i>		
<i>Алла Світлична</i>	Розвиток фрілансу як широко розповсюдженої	
<i>Владислав Передера</i>	форми самостійної зайнятості .....	61
<i>Ханлар Махмудов</i>	Брендинг як персоніфікація продукту бізнесу .....	65
<i>Віктор Кривошея</i>		
<i>Владислав Шамрай</i>		

<i>В'ячеслав Бурименко</i>	Механізм управління інноваційними процесами торгівельного підприємства .....	69
<i>Яна Кобушко</i>	Удосконалення процесу рекрутингу на виробничих підприємствах України .....	71
<i>Тетяна Голик</i>	Public health as an aspect of modern urban public policy .....	74
<i>Oleksii Demikhov</i>		
<i>Sirle Salmistu</i>		
<i>Nadiia Demikhova</i>		
<i>Дар'я Гапієнко</i>	Актуальні теорії мотивації у системі стимулювання праці персоналу .....	77
<i>Посилкіна О.В.</i>	Впровадження моделі економічного управління в закладах охорони здоров'я в умовах їх переходу на нові умови господарювання .....	79
<i>Бушуєва В.Ю.</i>		
<i>Інна Бондарчук</i>	Економіко-правовий механізм природокористування.....	83
<i>Вікторія Дехтярчук</i>		
<i>Світлана Капран</i>		
<i>Тетяна Гусаковська</i>	Особливості управління кар'єрним зростанням персоналу організації в сучасних умовах .....	87
<i>Марина Малець</i>	Вплив митної політики на зовнішньоекономічну діяльність підприємств України .....	89
<i>Олена Костюнік</i>		
<i>Вікторія Сухоцька</i>	Менеджмент персоналу в банківській установі .....	91
<i>Наталія Стоянець</i>		
<i>Андрій Дудченко</i>		
<i>Наталія Стоянець</i>	Управління конкурентоспроможністю аграрного підприємства .....	93
<i>Віталій Андріяшев</i>		
<i>Наталія Стоянець</i>	Менеджмент інноваційної діяльності аграрного підприємства .....	95
<i>Микола Придуха</i>		
<i>Наталія Стоянець</i>	Менеджмент підприємств будівельної галузі .....	97
<i>Сергій Чугай</i>		
<i>Юлія Матвєєва</i>	Особливості промоції зелених енергетичних інновацій у світовій практиці .....	99
<i>Вадим Желіба</i>		
<i>Людмила Борян</i>	Виклики та завдання сучасного менеджменту .....	103
<i>Анна Гаман</i>		
<i>Віталій Баранов</i>	Управління трудовими ресурсами організації на основі використання технологій штучного інтелекту .....	105
<i>Анна Назаренко</i>		
<i>Вікторія Борщ</i>	«Запас» людського капіталу в галузі охорони здоров'я: дефініція та вимір .....	109
<i>Михайло Данилко</i>		
<i>Ірина Цілюрик</i>	Управління ресурсним потенціалом підприємства...	115

<i>Олексій Жмаєв</i>	Методи подолання опору у процесі запровадження	
<i>Ія Дегтярьова</i>	електронного документообігу .....	117
<i>Юрій Рагозін</i>	Підходи та методи оцінювання ефективності	
<i>Ія Дегтярьова</i>	діяльності будівельної організації .....	120
<i>Юрій Лихвар</i>	Підходи до формування організаційної структури	
<i>Ія Дегтярьова</i>	будівельної компанії .....	126
<i>Nataliya Stoyanets</i>	Improving the effectiveness of existing management	
<i>WU Yiyang</i>	methods of the organization .....	129
<i>Nataliya Stoyanets</i>	International cooperation and European integration:	
<i>Fu Baoer</i>	innovative dimension .....	132
<i>Роман Мірошник</i>	Перспективи розвитку малого та середнього	
<i>Соломія Кушпір</i>	бізнесу в умовах воєнного стану в Україні .....	135
<i>Валентина Ізбаиш</i>	Інтеграція принципів екологічного менеджменту в	
<i>Віктор Кушнірук</i>	економічні стратегії підприємств для сталого	
	розвитку .....	137
<i>Олександр</i>	Вплив вертикальної диверсифікації на	
<i>Старовойтов</i>	резильєнтність підприємства електронної комерції..	141
<i>Леся Рибалко-Рак</i>	Методи дослідження якості послуг при прийнятті	
<i>Софія Білецька</i>	управлінських рішень на підприємстві .....	143
<i>Денис Грунін</i>		
<i>Михайло Коломієць</i>	Деякі аспекти управлінської діяльності на	
<i>Олена Хачатурян</i>	підприємстві .....	145
<i>Роман Мигалюк</i>	Забезпечення особистісного і професійного	
<i>Ія Дегтярьова</i>	розвитку членів команд як чинник успішності	
	компанії .....	147
<i>Павло Панченко</i>	Друге життя старої електротехніки .....	151
<i>Гіржева Ольга</i>	Організація зв'язків з громадськістю: роль у	
	формуванні іміджу підприємств та сучасні	
	тенденції розвитку.....	154
<i>Довгенко Я. О.</i>	Сучасна система управління результативністю	
<i>Токарев Б. Р.</i>	підприємства .....	156
<i>Ірина Тернова</i>	Особливості прийняття управлінських рішень топ-	
<i>Дмитро Безбородий</i>	менеджерами в умовах економічної нестабільності	162
<i>Ліна Стороженко</i>	Демократія участі: сучасні виклики.....	166
<i>Mariya Sira</i>	Aligning management with ai: advancing sustainable	
	development .....	168
<i>Юлія Матвєєва</i>	Реалізація енергоефективних проектів у міському	
<i>Михайло Смик</i>	благоустрої .....	171

<i>Mayboroda Tetiana</i>	Analysis of the current state of development of advertising projects on the meat market in Ukraine .....	175
<i>Vertsiuk Illia</i>	Формування інвестиційної привабливості зовнішньо-економічних проєктів .....	178
<i>Вадим Лук'янихін</i>	Особливості ризик – менеджменту страхових компаній України .....	180
<i>Микола Личак</i>	Організація професійного навчання з підвищення кваліфікації державних службовців в Україні .....	184
<i>Яна Довгенко</i>	Організаційно-структурні перетворення у системі адміністративного менеджменту приватного медичного закладу тов «САНА – МЕД».....	187
<i>Людмила Яременко</i>	Якість надання адміністративних послуг на регіональному і місцевому рівнях в Україні .....	191
<i>Тетяна Козарь</i>	Ефективне управління персоналом в умовах непередбачуваних змін та нестабільності .....	195
<i>Вадим Лук'янихін</i>	Комерційна таємниця як одна зі складових успіху економічної безпеки бізнесу .....	197
<i>Костянтин Паржсин</i>	Теоретичні основи управління персоналом в організації: дефініції, класифікація та роль .....	200
<i>Вадим Лук'янихін</i>	Теоретичні основи взаємодії з клієнтами у бізнес-середовищі .....	204
<i>Вікторія Козак</i>	Вдосконалення системи управління митними ризиками в процесі європейської інтеграції України	208
<i>Андрій Андрєєв</i>	Особливості надання освітніх послуг в умовах діджиталізації суспільства та освіти .....	212
<i>Ірина Новік</i>		
<i>Ірина Андрощук</i>	Cognitive technologies for SMART CITY .....	215
<i>Вадим Лук'янихін</i>	Інноваційні принципи успішного менеджменту в галузі водневої енергетики, як пріоритетна складова концепту національної безпеки України...	217
<i>Віктор Садовничий</i>	Феномен резильєнтності в контексті цілей сталого розвитку.....	221
<i>Олександра Кужур</i>	Scaling up energy innovations in Ukraine in the context of war and beyond .....	224
<i>Ігор Хоменко</i>	Науково-практичні підходи до формування і управління корпоративною культурою у закладі охорони здоров'я .....	226
<i>Олена Лук'янихіна</i>		
<i>Олександр Бондар</i>		
<i>Костянтин Гриценко</i>		
<i>Олександр Островський</i>		
<i>Katarzyna Postrzednik-Lotko</i>		
<i>Людмила Гусарчук</i>		
<i>Андрій Коваленко</i>		
<i>Оксана Сакаль</i>		
<i>Ihor Vakulenko</i>		
<i>Svitlana Medvid</i>		
<i>Меженська В.О.</i>		
<i>Посилкіна О.В.</i>		

<i>Вікторія Мартинець</i>	Впровадження принципів корпоративної соціальної відповідальності в контексті цілей сталого розвитку.....	229
<i>Едуард Богдан</i>	Проектний менеджмент як основа розвитку будівельної галузі .....	231
<i>Антон Золотарьов</i>	Особливості управління сучасними вищими навчальними закладами .....	233
<i>Юлія Матвєєва</i>		
<i>Катерина Загоруйко</i>		
<i>Світлана Рибальченко</i>		
<i>Iuliia Myroshnychenko</i>	Beyond direct impacts: using system dynamics to capture the consequences of the clean energy transition	235
<i>Катерина Мальцева</i>	Самоорганізація населення в системі місцевого самоврядування .....	239
<i>Юрії Бакал</i>	Використання методу сценаріїв при оцінці ризиків господарської діяльності закладу охорони здоров'я	241
<i>Яна Деренська</i>	The essence and concept of production organization.	
<i>Anastasiia Karepina</i>	system approach to the organization of production .....	243
<i>Anastasiia Niesheva</i>	Crafting a positive public image: strategic approaches to managing the perception of employees in local self-government bodies.....	246
<i>Nelya Verbitska</i>		
<i>Svitlana Rybalchenko</i>		
<i>Софія Журило</i>	Антикризове управління на підприємстві і методи запобігання кризи .....	248
<i>Анастасія Маркіна</i>	Роль формування партнерських відносин у місцевому економічному розвитку .....	252
<i>Марина Волосюк</i>	Розробка стратегії економічного відновлення та розвитку Сумщини .....	255
<i>Тарас Савченко</i>		
<i>Світлана Ткачова</i>	Удосконалення стратегічного планування розвитку регіонів України.....	259
<i>Катерина Борисова</i>		
<i>Алекс Нусєйр</i>	Особливості менеджменту персоналу медичних закладів в умовах воєнного стану та кадрових обмежень .....	262
<i>Kamilė Medekytė-Žydelė</i>	An investigation into the development of an environmental management accounting system tailored for companies providing intellectual	
<i>Andželika Nariūnaitė</i>	services.....	265
<i>Katažyna Basiulis</i>		
<i>Олександр Павлов</i>	Комплементарна управлінська парадигма інклюзивного розвитку об'єднаних територіальних громад та районів України .....	269

<i>Вуйченко М.А.</i> <i>Яроміч М.М.</i>	Роль управління соціальним розвитком персоналу підприємств в формуванні трудового потенціалу країни .....	274
<i>Ольга Давидюк-Потужна</i> <i>Олена Павленко</i>	Принципи організації первинної медичної допомоги .....	277
<i>Олександр Бондар</i> <i>Віктор Виноградчий</i>	Ефективність міжнародної співпраці в управлінні митними ризиками .....	279
<i>Максим Алексєєв</i> <i>Микола Небава</i> <i>Марія Бойко</i>	Роль цифрових технологій в оптимізації логістичних процесів у фармацевтиці .....	282
	Методи аналізу маркетингової діяльності на підприємстві: ключ до успіху у сучасному бізнесі.....	284
<i>Катерина Пасько</i> <i>Геор Рекуненко</i>	Управління персоналом в органах державної влади.....	289
<i>Олександр Сухой</i> <i>Ія Десятьова</i>	Ключові функції для формування ефективної корпоративної культури в ІТ компаніях в Україні... ..	291
<i>Тетяна Жолуденко</i> <i>Корж М. В.</i>	Обмеження та можливості впровадження інновацій до комплексу маркетингу на фармацевтичному ринку .....	294
<i>Ольга Євтушенко</i>	STAY-інтерв'ю як інструмент підтримки та зміцнення команди.....	298
<i>Izabela Marszalek-Kotzur</i> <i>Юлія Дзюбан</i>	Artificial intelligence and organizational management..	300
	Особливості антикризового менеджменту в умовах війни .....	303
<i>Бобонець Є.С.</i> <i>Ольга Гіржева</i> <i>Ольга Ігнатенко</i>	Теоретичні аспекти у сфері публічного адміністрування .....	305
	Особливості управління товарною лінійкою компанії та ренеймінгу портфелю продуктів в сучасних умовах.....	308
<i>Вячеслав Мельник</i> <i>Ія Десятьова</i>	Підходи до забезпечення працевлаштування осіб без досвіду роботи, в іт-компанії в умовах кризової ситуації на ринку ІТ .....	311
<i>Ірина Тернова</i> <i>Аліна Маліновська</i> <i>Світлана Бабич</i> <i>Дмитро Ілясов</i>	Інформаційне забезпечення процесів управління в органах державної влади.....	315
	Формування системи стратегічного управління на основі інформаційної бази даних організації .....	323



<i>Світлана Бабич</i>	Формування та реалізації стратегічного управління	
<i>Андрій Крайній</i>	розвитком підприємства в умовах цифровізації.....	326
<i>Світлана Бабич</i>	Організаційна структура в системі управління	
<i>Марія Завада</i>	сучасним підприємством .....	329
<i>Єлизавета Кічігіна</i>	Формування стратегії розвитку іміджу закладів освіти.....	332
<i>Карина Юзефович</i>	Використання штучного інтелекту для оптимізації управлінських процесів .....	335
<i>Tetyana Mayboroda</i>	Common challenges encountered by emerging	
<i>Daniela Chumakova</i>	organizations .....	338
<i>Володимир</i>	Пріоритети системи управління інноваційним	
<i>Ціпуринда</i>	розвитком підприємства .....	341
<i>Олексій Деміхов</i>	Дослідження сучасної політики управління	
<i>Артем Барикін</i>	соціальним розвитком в Польщі (м. Познань) та можливості застосування її підходів в Україні.....	345
<i>Марія Мінченко</i>	Збутова політика підприємства: практичні аспекти	
<i>Тетяна Болотна</i>	використання соціальних мереж .....	349
<i>Тетяна Майборода</i>	Проектний підхід в управлінні територіальними	
<i>Тимур Саченко</i>	громадами базуючись на методологіях Р2М та РМ..	352
<i>Віталій Нестерук</i>	Актуальність дистанційних та гібридних моделей управління організаціями в контексті інформаційних технологій .....	355
<i>Вероніка Приходько</i>	Використання сучасних технологій в управлінні персоналом молочних підприємств .....	358
<i>Руслан Мугутдінов</i>	Особливості управління проектами в сфері	
<i>Денис Смоленніков</i>	інтелектуальних розваг: вітчизняний та місцевий досвід .....	363
<i>Юлія Опанасюк</i>	Управління інвестиційною привабливістю	
<i>Сергій Кашка</i>	підприємств водопостачання при повоєнному відновленні.....	365
<i>Катерина Кравцова</i>	Роль публічного управління та адміністрування у підвищенні системи мотивації викладацького складу у закладах вищої освіти.....	368
<i>Олена Заворотна</i>	Розробка заходів щодо удосконалення надання амбулаторно-поліклінічної допомоги населенню...	372
<i>Супрун Богдана</i>	Удосконалення системи мотивації та оплати праці на підприємствах .....	374

<i>Тетяна Бондар</i>	Особливості планування міжнародного проекту.....	376
<i>Владислав Тимошенко</i>		
<i>Тетяна Майборода</i>	Новели законодавства щодо спрощення процедури надання адміністративних послуг .....	379
<i>Анастасія Пушкарь</i>	Соціальні інновації в Україні: виклики та перспективи.....	381
<i>Вікторія Сулим</i>	Особливості системи менеджменту підприємства медичної галузі (на прикладі комунального некомерційного підприємства «Новгород-Сіверська центральна міська лікарня» імені І. В. Буяльського).....	384
<i>Арсен Мяус</i>		
<i>Катерина Логінова</i>	Теоретичний аспект формування системи управління фінансово-економічною безпекою .....	386
<i>Ольга Шульга</i>	Реалізація корпоративної соціальної відповідальності в Україні .....	389
<i>Ірина Музира</i>	Удосконалення системи управління підприємством у сфері оптової торгівлі твердим, рідким, газоподібним паливом (на прикладі ТОВ «ПЕТРОЛ ІЮКРЕЙН»).....	392
<i>Світлана Тодорова</i>	Значення комунікативних якостей сучасного керівника.....	394
<i>Ольга Дромашко</i>	Підготовка викладачів до екологічної грамотності: подолання прогалин в екологічній освіті.....	397
<i>Яна Півоварова</i>	Управління прибутком туристичних компаній в умовах сезонності .....	399
<i>Бондар Ю.А.</i>		
<i>Liudmyla Saher</i>	Assessment approaches of inclusive growth .....	402

## **ПРІОРИТЕТИ СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ ІННОВАЦІЙНИМ РОЗВИТКОМ ПІДПРИЄМСТВА**

*Ціпуринда Володимир Степанович,  
к.е.н., доцент,*

*Державний торговельно-економічний університет, м. Київ*

Сучасні умови розвитку інноваційної діяльності ставлять перед її ініціаторами завдання організування безперервного процесу нарощування конкурентних переваг у всіх напрямках ресурсного забезпечення впровадження нововведень та відповідної гнучкої системи управління, яка стимулює інноваційний розвиток. Їх головним джерелом на сьогодні, окрім технічних технологічних та фінансових ресурсів, є система так званих нематеріальних активів і, перш за все, людські ресурси, професіоналізм і знання, як упорядкована специфічна сфера, яка націлена на вирішення певних завдань впровадження інноваційних технологій в системі управління підприємством.

Інноваційний потенціал – це здатність господарства (взагалі) чи суб'єкта господарювання (зокрема) робити нову, наукомістку продукцію, що відповідає вимогам ринку (особливо світового). Інноваційний потенціал у світовій практиці управління оцінюється показником „ТАГ”, під яким розуміють період з моменту усвідомлення потреби або попиту на новий продукт до моменту його відправлення на ринки у значних кількостях [1].

Вивченню інноваційного потенціалу підприємства та пов'язаного з ним управління інноваційним розвитком присвячено достатньо наукових робіт зарубіжних та вітчизняних вчених. Так, наприклад, вплив інноваційного потенціалу на конкурентоспроможність підприємства вивчали Александрова В., Скрипниченко М., Федулова Л. І. [1]. Окремим питанням розвитку інноваційного потенціалу приділяли увагу Гречан А.П., Гринько Т. [2, 3]. Теоретичні аспекти системного моделювання розкриття інноваційного потенціалу підприємства знайшли своє висвітлення у роботах Полякова В. [4]. Впливу життєдіяльності сучасного суспільства на пріоритети і інструменти розвитку інноваційного потенціалу підприємства присвятили свої дослідження Чабан В.Г., Шамина, Л. [5, 6].

Однак, ще не досконально вивчено вплив закономірностей циклічного розвитку таких соціально-економічних систем, як підприємство, на розкриття його інноваційного потенціалу, пріоритетів та цінностей для розвитку його внутрішнього і зовнішнього середовища, що обумовлюють розвиток глобальної природної метасистеми, і, тим самим, впливають на соціально-економічні процеси. Подальше вивчення причинно-наслідкових взаємозв'язків розвитку інноваційного потенціалу підприємства та його впливу на системні

основи трансформаційних процесів у економічному просторі, обумовили вибір мети даного дослідження.

В економічній науці наразі немає узагальненої точки зору щодо однозначності виділення базових критеріїв розвитку інноваційного потенціалу у діяльності підприємств торгівлі. Ми вважаємо, що в сучасних умовах з метою розробки ефективного механізму управління інноваційним потенціалом підприємства, доцільно використовувати узгоджену систему показників, які більш детально і всебічно характеризують стан, рівень і перспективи його використання. Дослідження, які проведені на підприємстві «Ласкомекс», м. Лодзь, Польща з участю автора, виявили певні особливості і проблеми в розвитку цієї тенденції.

Тому, *інноваційний потенціал* необхідно розглядати як комплексну структурно-динамічну систему із 12-ти детермінант, що інтегрує інноваційні можливості підприємства, що зв'язані причинно-наслідковими зв'язками: науково-дослідницькі, кадрові, технологічні тощо (рис. 1).

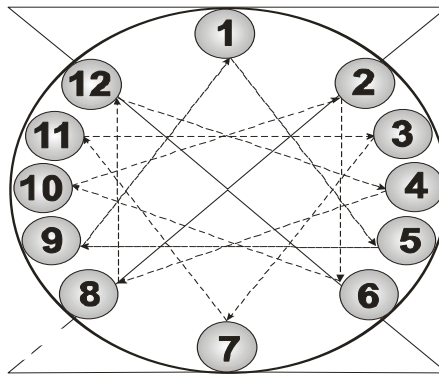


Рисунок 1 - Структурно-динамічна система із 12-ти детермінант, що інтегрує інноваційні можливості підприємства торгівлі, де:

**1. Науково-дослідницькі можливості:** - рівень витрат на наукові пошуки та розробки у операційних витратах; рівень витрат на використання науково-технічних досягнень; частка персоналу відносно загальної чисельності, яка займається науково-дослідними пошуками та розробками.

**2. Ресурсні можливості:** - рівень забезпечення торговою площею; рівень рівномірності та ритмічності поставок; рівень товарообороту; рівень розвитку прямих зв'язків з постачальниками.

**3. Планово-аналітичні можливості:** - розвиненість системи планування; гнучкість системи планування і використання ресурсів; оптимальність поточних товарних запасів.

**4. Технологічні можливості:** - рівень застосування новітніх технологій продажу та надання послуг; розвиненість системи внутрішньо-магазинних технологій.

**5. Технічні можливості:** - ступінь використання технічних потужностей; комп'ютерного оснащення; ступінь гнучкості в перебудові технічного забезпечення.

**6. Комунікативні можливості:** - розвиненість системи комунікацій; рівень психологічного клімату на підприємстві.

**7. Внутрішньо-організаційні можливості:** - ступінь інноваційної спрямованості організаційної структури; рівень відповідності організаційної культури інноваційному розвитку підприємства; рівень компетентності керівників; рівень керованості підрозділами.

**8. Кадрові можливості:** - рівень кваліфікації персоналу; ступінь готовності персоналу до інноваційних змін на підприємстві.

**9. Мотиваційні можливості:** - розвиненість системи мотивації персоналу; рівень творчої ініціативності персоналу.

**10. Можливості системи якості:** - розвиненість системи якості; розвиненість системи навчання і перепідготовки персоналу; рівень культури обслуговування та самообслуговування.

**11. Маркетингові можливості:** - раціональність використання каналів розподілу товарів; гнучкість цінової політики; рівень використання реклами; ефективність системи зв'язків із споживачами.

**12. Інформаційні можливості:** - розвиненість системи інформаційного забезпечення та пошуку інновацій; забезпечення новітніми інформаційними системами.

Підсумовуючи результати аналізу ефективності діяльності підприємств, зауважимо, що фактично досягнутий ними рівень розвитку інноваційного потенціалу є недостатнім, але здатним до подальшого вдосконалення. Слід відмітити, що чим вище рівень узгодженості комплексу складових елементів інноваційного потенціалу, тим більше у підприємства конкурентних переваг для здійснення ефективної інноваційної діяльності.

Кожне підприємство відповідно побудованої стратегії, повинно враховувати необхідність отримання не тільки фінансового прибутку, але й ще безперервної професійної підготовки кадрів, що забезпечує не тільки розвиток підприємства, але й розвиток його внутрішнього і зовнішнього середовища:

- набуття досвіду управлінської діяльності з організації розвитку зовнішнього середовища;

- набуття досвіду зростаючої інтеграції між робітниками у внутрішньому середовищі, що виявиться в більш високому рівні технології діяльності та більш високій якості продукції та послуг, які розвивають суспільство;
- професійного і духовного зростання людини за рахунок її поетапного та зростаючого включення в управління підприємством на своєму рівні.

Отже, підприємство повинно бути відкритою системою, яка невпинно само розвивається, і, для досягнення ефективного розвитку воно повинно покладатись на: структурно-динамічну систему узгодженого розвитку усіх складових інноваційного потенціалу універсальну систему управління, яка забезпечує його оптимальну інноваційну діяльність на всіх етапах розвитку (структуроутворення, розвиток горизонтальних зв'язків між підсистемами, управління ієрархічними зв'язками та трансформаційним виходом на більш високий якісний рівень розвитку); колективну систему управління і самоуправління, які розкривають ініціативу та відповідальність кожної людини за інноваційний розвиток підприємства; якісну систему підготовки та перепідготовки управлінських кадрів.

#### **Список використаних джерел**

1. Александрова В. Прогнозування впливу інноваційних факторів на розвиток економіки України / Александрова В., Скрипниченко М., Федулова Л. // Економіка та прогнозування. – 2007. – № 2. – С. 9 – 26.
2. Гречан А. Теоретичні засади визначення інноваційного потенціалу підприємства / Гречан А.П. // Економіка та держава. – 2005. – №7. – С. 34.
3. Гринько Т. Щодо інноваційного потенціалу як складової інноваційної активності підприємств / Гринько Т. // Економіст. – 2010. – №2. – С. 56–58.
4. Поляков В.А. Философия управления. – М.: Новый центр, 2012. – 88 с.
5. Чабан В.Г. Інноваційний потенціал підприємства та його оцінка / Чабан В.Г. // Фінанси України. – 2006. – №5. – С. 142–148.
6. Шамина, Л. Инновационный потенциал предприятия / Шамина Л. // Инновации. – 2007. - №9. – С. 58 – 60.